

Asia: VN/3796/2023-OM-81

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea kiittää mahdollisuudesta antaa asiassa lausunto.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on, että Ahvenanmaan itsehallintolain (jäljempänä itsehallintolaki) säännökset viranomaisten toimivaltuuksista olisivat

riittävät ja selkeät niiden valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvien asioiden osalta, jota koskevat ihmisten ja kotieläinten tarttuvien tautien torjuntaa sekä

terveyden- ja sairaanhoitoa.

Edellä mainitussa tarkoituksessa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa itsehallintolain 30 §:ää, jossa säädetään toimivallasta ja menettelystä

hallintoasioissa. Pykälän 9 kohtaa muutettaisiin siten, että maakunnan hallintovaltaan kuuluvista ihmisten ja kotieläinten tarttuvia tauteja koskevista valtakunnan lainsäädäntöön kuuluvista tehtävistä säädettäisiin kahdessa toisistaan erillisessä säännöksessä itsehallintolain 30 §:n 9 ja 9 a kohdassa. Pykälän 9 kohdan mukaan tehtävistä, jotka liittyvät tautien torjuntatyön suunnitteluun, ohjaukseen tai valvontaan taikka tartuntatautien torjuntaan ja jotka ihmisten tarttuvia tauteja koskevan lainsäädännön mukaan valtakunnassa kuuluvat valtakunnan viranomaisen tai paikallishallinnon hoidettaviksi, huolehtii Ahvenanmaalla maakunnan hallitus tai muu maakuntalaissa tarkoitettu viranomainen, kuitenkin niin, että valtakunnallisista tehtävistä, riippumattomista asiantuntijatehtävistä ja tutkimuksesta sekä rokotteista, lääkkeistä, lääkinnällisistä laitteista ja suojaamista huolehtii myös Ahvenanmaalla toimivaltainen ministeriö tai muu valtakunnan viranomainen.

Esityksen säännöskohtaisten perustelujen mukaan ehdotus tarkoittaisi osin 9 kohdan uudelleen muotoilua ja osin muuttaisi nykytilaa. Uudelleen muotoilu täsmentäisi sen, että toimivaltainen ministeriö hoitaisi ihmisten tartuntatautien torjunnan osalta 9 kohdan mukaisesti myös Ahvenanmaalla tartuntatautilain 7 §:n 1 momentissa sosiaali- ja terveysministeriölle säädettyjä valtakunnallisia tehtäviä. Perustelujen mukaan toimivaltainen ministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, vastaisi Ahvenanmaalla myös tehtävistään koskien rokotuksia ja lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden ja suojainten käyttöä, joista säädetään tartuntatautilain 5. ja 7. luvussa. Perusteluissa on lisäksi todettu, että eräiden valtion keskushallintoon kuuluvien viranomaisten hoitamia tartuntatautisäädännön mukaisia tehtäviä hoitaisivat nämä viranomaiset myös Ahvenanmaalla. Kyseisten viranomaisten tehtävät ovat esityksen mukaan ”valtakunnallisia”, mikä ehdotetaan huomioitavaksi säännöksessä. Esityksen mukaan kysymys on muun muassa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen tehtävistä.

Fimea toteaa, että viranomaisten toimivaltuuksien ja tehtävien selkeys on tärkeää muutoinkin, mutta korostuu kiireisissä ja paineisissa tilanteissa. Tällaisia tilanteita voi olla tartuntatautien torjunnassa sekä tautien leviämisen ja niistä aiheutuvien haittojen ehkäisemisessä. Fimea pitää kannatettavana toimivaltaa koskevien säännösten selkeyttämistä. Fimean näkemyksen mukaan itsehallintolain 30 §:n 9 kohtaa koskeva ehdotus selkeyttäisi Fimean toimivaltaa tartuntatautien torjuntaa liittyvien tehtävien hoitamisessa.

Mustonen Marjo
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea